

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

ด้านบุคลากรแม่สอด จังหวัดตาก

ความเป็นมา

ด้านบุคลากร แม่สอด เป็นด้านบุคลากรทางบกอยู่ติดเขตแดนไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ตั้งขึ้นตามกฎกระทรวงการคลัง (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ.2483 ในอดีตเป็นด่านฝักอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยมีนายอำเภอแม่สอดทำหน้าที่นายด้านบุคลากรแม่สอด โดยตำแหน่งติดต่อกัน 8 คน จนกระทั่งปี พ.ศ.2498 กรมบุคลากรได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่บุคลากรไปทำหน้าที่นายด้านฯ และปฏิบัติหน้าที่ให้บริหารด้านบุคลากร แต่เนื่องจากยังไม่มีที่ทำการเป็นของตนเอง จึงยังคงใช้ที่ว่าการอำเภอแม่สอดเป็นที่ทำการชั่วคราว ต่อมาในปีพุทธ ศักราช 2501 ถึง 2502 กรมบุคลากรได้สร้างอาคารที่ทำการด้านบุคลากรแม่สอดขึ้นเป็นทางการ เพื่อใช้เป็นที่ทำการของบุคลากร โดยเฉพาะ มีการรื้อถอนและเปลี่ยนแปลงอาคารที่ทำการหลายครั้ง

จนกระทั่งมาเป็น อาคารที่ทำการปัจจุบัน ซึ่งเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น มีคาน้ำฟ้า มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 850 ตารางเมตร บนที่ดินราชพัสดุ หมายเลขที่ ตก.146 เนื้อที่ 3 ไร่ 1 งาน 50 ตารางวา ในบริเวณอาคารที่ทำการมีบ้านพักข้าราชการรวมทั้งคลังเก็บรักษาของกลางอยู่ในรั้วเดียวกัน

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่เลขที่ 287 หมู่ 1 ถนนเอเชีย 1 (สายแม่สอด - ตาก) ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 63110 โทรศัพท์ 0-5556-3095, 0-5556-3910

ลักษณะด่านพรมแดนแม่สอด

ด่านพรมแดนแม่สอด เป็นด่านที่อยู่ในความกำกับดูแลของด่านศุลกากรแม่สอด เปิดให้บริการประชาชนทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00 - 18.00 น. ไม่เว้นวันหยุดราชการ และเป็นทางออกที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ สามารถส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดี มีสินค้าและคนเดินทางผ่านเข้าออกเป็นจำนวนมาก

ภาพผนวกที่ 1 ลักษณะด่านพรมแดนแม่สอด

ที่มา : ด่านศุลกากรแม่สอด (2554)

สินค้าที่มีการขนถ่ายที่ด่านแม่สอด

ปี 2554 มีการส่งออกจากไทยไปสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าลดลงจากปี 2553 ประมาณร้อยละ 38.99 และมีปริมาณการนำเข้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าลดลงร้อยละ 22.99 สินค้าที่มีการส่งออกมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ น้ำมันเบนซิน เบียร์ทำจากมอลต์ และผงชูรส ส่วนสินค้าที่มีการนำเข้ามากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เฟอร์นิเจอร์สิ่งประดิษฐ์ทำด้วยไม้ โคมีชีวิต สินแร่พลวงและในช่วงที่ผ่านมามีการค้าชายแดนผ่านด่านแม่สอดได้เปรียบดุลการค้าอย่างต่อเนื่องและในปี 2554 ได้เปรียบดุลการค้า 16,636.94 ล้านบาท จากสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า

ภาคผนวก ข

ระบบการตลาดหอมหัวใหญ่และลักษณะการจำหน่ายผลผลิต

ระบบการตลาดหอมหัวใหญ่

ระบบตลาดหอมหัวใหญ่ภายในประเทศ มีตลาดสำคัญใหญ่ๆ 2 แห่ง คือ ปากคลองตลาด กรุงเทพมหานคร กับตลาดเมืองใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (เนื้อ, 2541) ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

1) ปากคลองตลาด กรุงเทพมหานคร เป็นตลาดขายส่งหอมหัวใหญ่ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศประมาณมากกว่าร้อยละ 70-80 ของผลผลิตจะส่งผ่านให้กับพ่อค้าคนกลางในปากคลองตลาดประมาณ 30 ราย ซึ่งจะค้าขายเฉพาะหอมหัวใหญ่ แต่บางรายขายผักอื่นๆ ด้วย

วิธีการตลาดหอมหัวใหญ่ของปากคลองตลาด จะเริ่มต้นจากเกษตรกรในท้องที่จังหวัดกาญจนบุรีส่งหอมหัวใหญ่โดยตรงให้แก่พ่อค้า ขายส่งปากคลองตลาด ส่วนท้องที่อำเภอสันป่าตอง และอำเภอแม่วาง อำเภอฝางและอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ จะส่งเข้ามาโดยพ่อค้าท้องถิ่น และหรือพ่อค้าตลาดเมืองใหม่ รวบรวมส่งให้กับพ่อค้าในปากคลองตลาด ซึ่งจะขายให้กับพ่อค้าขายส่งต่อจังหวัด และในกรุงเทพ และส่วนหนึ่งจะขายให้แก่โรงงานแปรรูป การค้าหอมหัวใหญ่ของพ่อค้าปากคลองตลาดจะมีลักษณะการที่เรียกว่า “การฝากขาย” เกษตรกรหรือพ่อค้าท้องถิ่นจะส่งผลผลิตมาให้พ่อค้าในปากคลองตลาดเมื่อพ่อค้าขายได้เท่าใด จะหักค่าใช้จ่ายแล้วตั้งราคาหรือแจ้งราคากลับไปให้ผู้ส่งสินค้าได้ทราบราคาที่เรียกว่า “ตัว” ในวันรุ่งขึ้นไปกับรถบรรทุกที่มาส่งหอมหัวใหญ่ในวันต่อไป ในการตีราคาของพ่อค้าในปากคลองตลาดเป็นไปตามขนาดคุณภาพของหอมหัวใหญ่ จะมีการตกลงกันระหว่างร้านค้าในตลาดก่อน ซึ่งราคาที่ผู้ขายตีราคากลับไปในแต่ละวันจะใกล้เคียงกันหรือเหมือนกันทุกร้าน ฉะนั้นราคาที่ผู้ขายจะได้รับจะส่งหรือต่ำจะขึ้นอยู่กับปริมาณหอมหัวใหญ่ที่เข้าสู่ตลาดในวันนั้นๆ ด้วย ราคาหอมหัวใหญ่ในประเทศจะขึ้นอยู่กับราคาปากคลองตลาดสำหรับการชำระเงิน ร้านค้าจะส่งเงินให้กับผู้ขายสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยการส่งเป็นเช็คหรือโอนผ่านเข้าบัญชีธนาคาร

พ่อค้าในปากคลองตลาด นอกจากทำหน้าที่เป็นผู้รับฝากขายหอมหัวใหญ่แล้ว ยังมีพ่อค้าหลายรายได้ปล่อยเงินกู้ที่เรียกว่า “เงินเกี้ยว” ให้กับเกษตรกรในท้องที่จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจำนวนมาก ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับเงินเกี้ยวจะต้องส่งผลผลิตให้กับพ่อค้าเหล่านั้น และมีพ่อค้าบาง

รายได้มีโรงเรือนเก็บหอมหัวใหญ่ในท้องที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

2) ตลาดเมืองใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นตลาดต้นทางของแหล่งผลิตจังหวัดเชียงใหม่ พ่อค้าในเมืองตลาดเมืองใหม่จะเข้าไปซื้อหอมหัวใหญ่จากเกษตรกรในท้องที่อำเภอสันป่าตอง อำเภอแม่วาง หรือซื้อหอมหัวใหญ่ตาม โรงแวนหอมหัวใหญ่ของท้องที่อำเภอฝางกับอำเภอไชยปราการ แล้วมาจำหน่ายที่ร้านค้าของตน บางครั้งก็มีพ่อค้าท้องถิ่นซื้อมาจากขายให้กับร้านค้าในตลาดเมืองใหม่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางตลาดพืชผักของเชียงใหม่ โดยจะมีพ่อค้าจากจังหวัดต่างๆ จะซื้อหอมหัวใหญ่และผักต่างๆ แล้วนำไปขายในจังหวัด ต่างจังหวัด ทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง

ลักษณะการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร

ลักษณะการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรว่า การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้รับซื้อ สภาพความจำเป็นทางการเงินของเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งลักษณะความเป็นไปทางสภาวะการตลาดในแต่ละช่วงเป็นส่วนประกอบด้วย ลักษณะการค้าขายทั่วไปอาจแยกได้ดังนี้ (กรมการค้าภายใน, 2530)

1) ตกดึง เป็นวิธีการซื้อผลผลิตชนิดหนึ่งที่มีระบบเหมือนการค้าซื้อพืชผลทางการเกษตรทั่วไป

2) การซื้อขายล่วงหน้าส่วนหนึ่งเพื่อแลกกับปัจจัยการผลิต วิธีเกษตรกรจะได้รับเงินทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกจากผู้ค้า โดยมีเงื่อนไขว่าเกษตรกรจะต้องส่งมอบหอมหัวใหญ่ในปริมาณที่ตกลงกันไว้ ซึ่งจำขึ้นอยู่กับจำนวนเงินทุนที่รับไปแต่ถ้าหากเกษตรกรเพาะปลูกได้ผลผลิตมากกว่าปริมาณที่ตกลงกันไว้ ผลผลิตส่วนเกินนั้นเป็นนั้นก็เป็นที่สิทธิ์ของเกษตรกรที่จะขายให้กับผู้ค้ารายอื่นได้ การตกลงขายผลผลิตวิธีนี้ ไม่ว่าจะราคาผลผลิตในช่วงส่งมอบจะสูงหรือต่ำเพียงใดเกษตรกรก็มีภาวะต้องส่งมอบผลผลิตให้กับผู้ค้าตามปริมาณที่ตกลงกันไว้

3) ลูกไร่ เกษตรกรกลุ่มนี้มักจะได้รับเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืชตลอดจนค่าใช้จ่ายจากผู้ค้า การขายผลผลิตของเกษตรกรกลุ่มนี้จะต้องขายผลผลิตให้แก่เจ้าของเงินทุน โดยจะได้รับราคาเช่นเดียวกับการซื้อขายทั่วไปในท้องตลาดแต่จะถูกหักหนี้สินทันที เกษตรกรเหล่านี้จึงมีลักษณะคล้ายลูกจ้าง แต่ต้องรับภาระความเสี่ยงภัยในการเคลื่อนไหวของระดับราที่ท้องตลาด

4) ขายเหมาสดละ การขายผลผลิตวิธีนี้ในแหล่งผลิตฝางเกษตรกรจะถอนหอมหัวใหญ่ทั้งต้นและใบแล้วนำมาชั่งทันที ผู้รับซื้อจะนำไปฝัดแล้วแวนในโกดังเองส่วนในแหล่งผลิตสันป่าตอง เกษตรกรจะถอนแล้วทำการตัดจุกก่อน สำหรับค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยว

แล้วแต่จะตกลงกัน แต่ส่วนใหญ่ผู้ซื้อเป็นผู้รับภาระ การตกลงราคาอาจกำหนดจำนวนเงินที่แน่นอนสำหรับผลผลิตเหมาทั้งหมดหรืออาจกำหนดราคาต่อกิโลกรัมก็ได้

5) ขายตัดจุกคัดเกรด วิธีการซื้อขายแบบนี้มีค่อนข้างน้อย เกษตรกรจะต้องทำการตัดจุกและคัดเกรดตามขนาด แยกออกเป็นเบอร์ 0 ถึงเบอร์ 3 ตามลำดับขนาดใหญ่เล็ก การขายลักษณะนี้ผู้ขายจะได้รับผลตอบแทนมากกว่าการขายแบบอื่นๆ แต่เกษตรกรไม่นิยมขายคัดเกรดแบบนี้ ส่วนใหญ่หลังจากการเก็บเกี่ยวและตัดจุกแล้วจะเสนอขายคละ โดยยอมหั่นราคาหัวเฉลี่ยลักษณะการขายวิธีนี้มักจะทำโดยผู้ค้ามากกว่าเกษตรกร

6) ขายเหมาแห้งไม่ตัดจุก วิธีส่วนมากขายกันในแหล่งผลิตฝาง ซึ่งเกษตรกรหรือผู้ค้ามีโกดังแขวนหอมหัวใหญ่ไว้ การตกลงซื้อขายกันมักจะซื้อเหมาโกดัง ราคาซื้อขายกำหนดจากการคาดคะเนปริมาณและคุณภาพหอมหัวใหญ่ที่จะซื้อขายกันเทียบกับราคาภาวะตลาดในช่วงนั้นๆ

ลักษณะการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้า

ลักษณะการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าวิธีการตลาดการกระจายหอมหัวใหญ่สู่ผู้บริโภคระดับต่างๆ นั้น ผู้ค้าแต่ละระดับมีบทบาทและลักษณะการค้าพอสรุปได้ดังนี้ (กรมการค้าภายใน, 2530) คือ

1) พ่อค้ารับซื้อรายใหญ่ กลุ่มนี้จะมีบทบาทในการกำหนดราคารวมกับพ่อค้าขายส่งในตลาดทรงวาดและปากคลอง การดำเนินงานเป็นไปในลักษณะซื้อถูกในช่วงต้นฤดูและเก็บรักษาไว้เพื่อทยอยป้อนตลาด ปริมาณการรับซื้อของผู้ค้ากลุ่มนี้มีจำนวนมาก ซื้อด้วยเงินสดลักษณะการซื้อจะแตกต่างกันออกไป นับตั้งแต่ซื้อเหมาซื้อผ่านผู้แทนและพ่อค้าเร่ ใช้ระบบลูกไร่หรืออวลวงหน้า โดยให้เงินทุนบางส่วนแก่เกษตรกร ส่วนใหญ่จะซื้อสดแล้วนำมาแขวนในโกดังขนาดใหญ่หอมหัวใหญ่ในมือผู้ค้ากลุ่มนี้บางส่วนนำไปเข้าห้องเย็น รวมทั้งขายให้ผู้รายใหญ่ เช่น โรงงานปลากระป๋อง ปริมาณหอมหัวใหญ่ส่วนหนึ่งในมือผู้ค้ากลุ่มนี้จะนำไประหว่างช่วงการเก็บรักษายาวนาน และลักษณะผลผลิตจำต้องทยอยออกสู่ตลาด หอมหัวใหญ่ช่วงปลายฤดูเกือบทั้งหมดจะอยู่ในมือของพ่อค้ากลุ่มนี้

2) พ่อค้าเร่ พ่อค้าประเภทนี้มีลักษณะการดำเนินงานคล้ายตัวแทนการรับซื้อเข้ารับซื้อผลผลิตโดยตรงจากเกษตรกรแล้วนำมาขายต่อให้แก่พ่อค้ารับซื้อรายใหญ่ หรือพ่อค้าท้องถิ่นพ่อค้ากลุ่มนี้บางรายก็เป็นเกษตรกรด้วย การค้าเป็นไปในลักษณะ “ซื้อมาขายไป” โดยบวกค่าใช้จ่ายในการซื้อตามสมควร ระดับราคาที่รับซื้อมักจะได้รับการกำหนดราคาจากพ่อค้ารายใหญ่เกือบจะเรียกเป็นพ่อค้าตัวกลางในการนำผลผลิตบางส่วนของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลมาสู่มือพ่อค้ารายใหญ่ กลุ่ม

นี้จะทำการซื้อผลผลิตทั้งที่สดและแห้ง แม้ว่าจะมีส่วนช่วยในการระบายผลผลิตของเกษตรกรลงตัวขึ้น แต่พ่อค้าส่งโดยตรงของพ่อค้ากลุ่มนี้ยังมีน้อย เนื่องจากยังไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพ่อค้าส่ง และปริมาณการขายและระยะเวลายังไม่แน่นอนที่จะได้รับความน่าเชื่อถือจากพ่อค้าส่งรวมทั้งยังมีข้อจำกัดในด้านสินเชื่อทางการค้าอีกด้วย

3) พ่อค้าท้องถิ่น พ่อค้ากลุ่มนี้มีวิธีการขายเช่นเดียวกับพ่อค้ารับซื้อรายใหญ่ แต่เพียงปริมาณการรับซื้อและการระบายผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยกว่า เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเงินทุนและสถานที่เก็บรักษา ระยะเวลาการดำเนินงานของพ่อค้ากลุ่มนี้มีตลอดปี การรับซื้อของพ่อค้ากลุ่มนี้นับว่าเป็นผลดีแก่เกษตรกรในแง่การระบายผลผลิตสู่ตลาดได้กว้างขึ้น แต่ในด้านระดับราคาการค้าของผู้ค้ากลุ่มนี้ไม่สามารถดึงราคาให้สูงขึ้นได้เอง จะต้องอิงกับพ่อค้าขายส่งในกรุงเทพมหานคร และกลุ่มพ่อค้ารับซื้อรายใหญ่ กลุ่มนี้จำเป็นต้องพิจารณาระดับราคาขายส่งจาก “ห้างเซ็ง” ของพ่อค้าส่งที่มีความสัมพันธ์ทางการค้ากันอยู่ ราคาซื้อขายในท้องถิ่นจำต้องคำนึงถึงระดับราคาขึ้นลงของตลาดกรุงเทพมหานคร ตามสัดส่วนลดหลั่นกันไป พ่อค้ากลุ่มนี้มีช่องทางระบายสินค้าหลายทางมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพ่อค้าส่งรายย่อยในจังหวัดใกล้เคียงรวมทั้งรถเร่ในท้องถิ่นที่ขึ้นมาซื้อพืชผักสด นอกจากนั้นยังมีโรงงานปลากระป๋องและโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งเข้ามาติดต่อให้รับเป็นตัวแทนรวบรวมสินค้าและคัดเกรดให้อีกด้วย

4) พ่อค้าขายส่งกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลในการกำหนดราคาในตลาดขายส่งมาก เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ติดต่อกับตลาดส่วนใหญ่ ลักษณะการค้าส่วนใหญ่เป็นการรับบริการขายให้โดยคิดค่าธรรมเนียมตั้งแต่กิโลกรัมละ 50 สตางค์ขึ้นไปตามระดับราคาซื้อขายได้กลุ่มนี้อำนาจต่อรองสูง มีจำนวนไม่มากมาย ส่วนใหญ่อยู่บริเวณตลาดทรงวาดและปากคลองตลาด

ภาคผนวก ก

พิธีการศุลกากรการนำเข้า

ในการนำเข้าสินค้า ผู้นำเข้าต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และประกาศที่กรมศุลกากร และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำเข้า เช่น กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมปศุสัตว์ ฯลฯ ที่กำหนดไว้ได้ครบถ้วน โดยมีเอกสารและการจัดเตรียมเอกสารและปฏิบัติขั้นตอนพิธีการทางศุลกากรในการนำเข้าสินค้า ดังนี้

1. ประเภทใบอนุญาตนำเข้า เป็นแบบพิมพ์ที่กรมศุลกากรกำหนดให้ผู้นำเข้าต้องยื่นต่อกรมศุลกากรในการนำเข้าสินค้า ซึ่งจำแนกออกเป็น 9 ประเภทตามลักษณะการนำเข้า ดังนี้

1.1. แบบ กสก. 99/1 ใบขนส่งสินค้าขาเข้าพร้อมแบบแสดงรายการภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่ม ใช้สำหรับการนำเข้าสินค้าทั่วไปทุกประเภทที่กรมศุลกากรมิได้กำหนดให้ใช้ใบขนส่งสินค้าประเภทอื่น

1.2. แบบ กสก. 102 ใบขนสินค้าขาเข้าพิเศษพร้อมแบบแสดงรายการภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่ม ใช้ สำหรับการนำเข้าสินค้าทางอากาศยานหรือพิธีการอื่นที่กรมศุลกากรกำหนดสำหรับ ของที่นำเข้าในลักษณะเฉพาะ เช่น การนำเข้าสัตว์เลี้ยงมีชีวิต

1.3. แบบ กสก. 103 คำร้องขอผ่อนผันรับของ/ส่งของออกไปก่อน ใช้สำหรับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าก่อนปฏิบัติพิธีการครบถ้วนตามที่กรมศุลกากรกำหนด

1.4. แบบ A.T.A. Carnet ใบขนสินค้าสำหรับนำของเข้าหรือส่งของออกชั่วคราว ใช้สำหรับการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าชั่วคราวประเภทต่าง ๆ ตามที่ระบุในอนุสัญญา

1.5. แบบ JDA (Joint Development Area) ใบขนสินค้าสำหรับพื้นที่พัฒนาร่วมไทย- มาเลเซีย ใช้สำหรับการนำเข้าสินค้าในเขตพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย

1.6. แบบใบแนบ 9 ใบขนสินค้าถ่ายลำ ใช้สำหรับพิธีการสินค้าถ่ายลำ

1.7. แบบที่ 448 ใบขนสินค้าผ่านแดน ใช้สำหรับพิธีการสินค้าผ่านแดน

1.8. ใบขนสินค้าพิเศษสำหรับรถยนต์และจักรยานยนต์นำเข้าหรือส่งออกชั่วคราว ใช้สำหรับการนำรถยนต์และจักรยานยนต์เข้ามาในประเทศหรือส่งออกชั่วคราว

1.9. ใบขนสินค้าพิเศษสำหรับเรือสำราญและกีฬาที่นำเข้าหรือส่งออกชั่วคราว ใช้สำหรับการนำเรือสำราญและกีฬาเข้ามาในประเทศหรือส่งออกชั่วคราว

2. เอกสารที่ควรจัดเตรียมในการนำเข้าสินค้า

2.1. สำหรับพิธีการชำระอากร พิธีวางประกัน พิธีการขนถ่ายข้างลำ พิธีการคลังสินค้าทัณฑ์บน ประเภทร้านค้าปลอดอากร ต้องมีเอกสารประกอบได้แก่

2.1.1. ต้นฉบับใบขนสินค้าขาเข้า (กศก.99/1) พร้อมสำเนา 1 ฉบับ เว้นแต่กรณีที่กรมศุลกากรกำหนดให้มีการจัดทำคู่ฉบับเพิ่ม เช่น สำหรับ การนำเข้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด การนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนน้ำมัน กรณีดังกล่าวต้องมีสำเนาใบขนสินค้าขาเข้า 2 ฉบับ

2.1.2. ใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading or Air Waybill)

2.1.3. บัญชีราคาสินค้า (Invoice)

2.1.4. แบบธุรกิจต่างประเทศ (ช.ต.2) กรณีมูลค่าการนำเข้าเกินกว่า 500,000 บาท

2.1.5. แบบแสดงรายละเอียดราคาศุลกากร (กศก. 170)

2.1.6. ใบส่งปล่อยสินค้า (กศก.100/1)

2.1.7. บัญชีรายละเอียดบรรจุหีบห่อ (Packing List)

2.1.8. ใบแจ้งยอดเบี้ยประกัน (Insurance Premium Invoice)

2.1.9. ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตสำหรับสินค้าควบคุมการนำเข้า

2.1.10. ใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin) กรณีขอลด

อัตราอากร

2.1.11. เอกสารอื่นๆ เช่น เอกสารแสดงส่วนผสม คุณลักษณะของการใช้งานสินค้า แก๊ตตาล้อ

2.2. พิธีการหลายเที่ยวเรือ ต้องเพิ่มพิมพ์เขียว (BLUE PRINT) แบบแปลนแบบพิมพ์ หรือเอกสารประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาให้ทำใบขนส่งสินค้าหลายเที่ยวเรือ

2.3. พิธีขอคืนอากรตามมาตรา 19 ทวิ ต้องเพิ่มสำเนาใบขนสินค้าขาเข้า (กศก. 99/1) อีก 1 ฉบับ

2.4. พิธีการส่งเสริมการลงทุนต้องเพิ่มหนังสืออนุมัติให้ยกเว้นหรือลดหย่อนอากรจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

2.5. พิธีการคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไปต้องเพิ่มเอกสารดังนี้ คือ

2.5.1. คำขออนุญาตนำของเข้าคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป (แบบ 369)

2.5.2. คำขออนุญาตนำของเข้าคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป ตามแบบศุลกากรกำหนด

2.6. พิธีการคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า กรณีนำเข้าโดยผู้อื่นที่ไม่มีผู้รับอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า ต้องเพิ่ม คำขออนุญาตนำของเข้าคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า

2.7. พิธีการสินค้าส่งกลับ (RE-EXPORT) กรณีอยู่ในอารักขาของศุลกากร ต้องเพิ่มเอกสารดังนี้ คือ

2.7.1. คำร้องขอผ่อนผันทำใบขนสินค้าส่งกลับ (RE-EXPORT) ชำระอากร

2.7.2. ใบขนสินค้าขาออก (กศก.101/1) พร้อมเอกสารประกอบ

2.8. พิธีการนำของออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออก (EPZ) ต้องเพิ่มเอกสารดังนี้ คือ

2.8.1. แบบ กนอ.02-1 กรณีสินค้านำเข้าเป็นวัตถุดิบ

2.8.2. แบบ กนอ.02-1 และ กนอ.101 กรณีสินค้านำเข้าเป็นเครื่องจักร อุปกรณ์เครื่องมือและ เครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของสินค้าดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตสินค้าหรือการค้าเพื่อส่งออก

3. ขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการนำเข้าสินค้า

3.1. ผู้นำเข้าหรือตัวแทนบันทึกข้อมูลบัญชีราคาสินค้า (Invoice) ทุกรายการเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเองหรือผ่าน Service Counter โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์จะแปลงข้อมูลบัญชีราคาสินค้าให้เป็นข้อมูลใบขนส่งสินค้า โดยอัตโนมัติ และให้ผู้นำเข้าหรือตัวแทนส่งเฉพาะข้อมูลใบขนส่งสินค้ายังเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร

3.2. เครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในใบขนสินค้าที่ ส่งเข้ามา เช่น ชื่อและที่อยู่ผู้นำของเข้า เลขประจำตัวผู้เสียภาษี พิกัดอัตราศุลกากร ราคา เป็นต้น ถ้าพบว่าข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าที่ส่งมาไม่ถูกต้อง เครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรจะแจ้งกลับไปยังผู้นำเข้าหรือตัวแทนเพื่อให้แก้ไขให้ถูกต้อง

3.3. เมื่อเครื่องคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรตรวจสอบข้อมูลในใบขนสินค้าที่ส่งมาถูกต้องครบถ้วนแล้ว จะออกเลขที่ใบขนสินค้าขาเข้า พร้อมกับตรวจสอบเงื่อนไขต่างๆ ที่กรมศุลกากรกำหนดไว้ เพื่อจัดกลุ่มใบขนสินค้าขาเข้าในขั้นตอนการตรวจสอบพิธีการเป็น 2 ประเภทดังต่อไปนี้ แล้วแจ้งกลับไปยังผู้นำเข้าหรือตัวแทน เพื่อจัดพิมพ์ใบขนสินค้า

3.3.1. ใบขนสินค้าขาเข้าประเภทที่ไม่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Green Line) สำหรับใบขนสินค้าประเภทนี้ เครื่องคอมพิวเตอร์จะส่งการตรวจ หลังจากนั้น ผู้นำเข้าหรือตัวแทนสามารถนำใบขนสินค้าขาเข้าไปชำระค่าภาษีอากรและรับการ ตรวจปล่อยสินค้าได้

3.3.2. ไบชนสินค้าขาเข้าประเภทที่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Red Line)
สำหรับไบชนสินค้าประเภทนี้ ผู้นำเข้าหรือตัวแทนต้องนำไบชนสินค้าไปติดต่อกับหน่วยงาน
ประเมินอากรของท่าที่นำของเข้า

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ง

พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2480

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตยทิพอาภา

พล.อ.เจ้าพระยาพิชเชนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๑๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๑

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการศุลกากรที่เกี่ยวกับ
เรื่องนำเข้าหรือส่งออกทางบกจึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗)
พุทธศักราช ๒๔๘๐”

มาตรา ๒* ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราช
กิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

*[ร.ก.๒๔๘๑/-/๕๔/๒๕ เมษายน ๒๔๘๑]

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะมีข้อความแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“ทางอนุวัติ” ให้หมายความว่า ทางที่กำหนดโดยกฎกระทรวงให้เป็นทางที่จะ
ใช้ขนส่งของเข้าในหรือออกนอกราชอาณาจักรได้ หรือจากเขตแดนทางบกมายังด่านศุลกากร หรือ
จากด่านศุลกากรไปยังเขตแดนทางบกได้

“ด่านพรมแดน” ให้หมายความว่า ด่านที่ตั้งขึ้นไว้โดยกฎกระทรวง ณ ทาง
อนุวัติ เพื่อตรวจของที่ขนส่งโดยทางนั้น

“ด่านศุลกากร” ให้หมายความว่า ด่านที่ตั้งขึ้นไว้โดยกฎกระทรวง ณ ทางอนุวัติ
เพื่อเก็บศุลกากรแก่ของที่ขนส่งโดยทางนั้นและเพื่อตรวจของด้วย

“การนำของเข้าหรือส่งของออกทางบก” ให้หมายความรวมถึงการนำของเข้าหรือส่งของออกทางลำน้ำ ซึ่งเป็นเขตแดนทางบกหรือตอนหนึ่งแห่งเขตแดนนั้น แต่ไม่รวมถึงการนำของเข้าหรือส่งของออกทางไปรษณีย์หรือทางอากาศ

“เขตแดนทางบก” ให้หมายความว่า เขตแดนทางบกระหว่างราชอาณาจักรกับดินแดนต่างประเทศ และรวมถึงลำน้ำใดๆ ซึ่งเป็นเขตแดนแห่งราชอาณาจักรหรือตอนหนึ่งแห่งเขตแดนนั้น

“ผู้ควบคุมขบวนการ” หรือ “ผู้ขนส่ง” เมื่อใช้เกี่ยวแก่รถไฟ ให้หมายความว่า พนักงานรักษารถ

“พนักงานหรือพนักงานศุลกากร” นอกจากพนักงานต่างๆ ที่ระบุไว้ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๕ แล้ว ให้หมายความรวมถึงพนักงานใด ๆ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้กระทำการเป็นพนักงานศุลกากรด้วย

มาตรา ๔ ของใด ๆ ที่นำเข้าไปหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรโดยผ่านเขตแดนใด ๆ ทางบกหรือตอนใดแห่งเขตแดนนั้น อาจมีพระราชกฤษฎีกาให้ยกเงินอากรซึ่งเรียกเก็บตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในเวลาที่นำเข้าไปหรือส่งออกนั้น ให้ทั้งหมดหรือแต่ส่วนใดส่วนหนึ่งก็ได้

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดขนส่งของหรือพยายามขนส่งของผ่านเขตแดนทางบกเข้าไปหรือออกนอกราชอาณาจักรหรือตั้งแต่เขตแดนทางบกมายังด่านศุลกากรหรือจากด่านศุลกากรไปยังเขตแดนนั้น ตามทางใด ๆ นอกจากทางอนุมัติ หรือในเวลาใด ๆ นอกจากเวลาที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาการขนส่งของตามทางอนุมัติในเวลาอื่นนอกจากที่กำหนดตามวรรคก่อนนั้น จะทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากอธิบดีหรือผู้แทน และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งอธิบดีกำหนดขึ้นไว้เป็นพิเศษ โดยเฉพาะห้ามมิให้ผู้ใดช่วยเหลือการขนส่งอันต้องห้ามดังกล่าวแล้ว หรือเก็บหรือซ่อนหรือยินยอมให้เก็บหรือซ่อนหรือจัดให้เก็บหรือซ่อนของใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าของนั้น ๆ ได้ขนส่งโดยฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๖ อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาห้ามมิให้ผู้ควบคุมเรือลำใดหรือเรือประเภทใด ที่ใช้ขนของส่งตามลำน้ำซึ่งเป็นเขตแดนทางบก จอดเทียบท่าเพื่อขนของขึ้นลงตามลำน้ำนั้น ณ ที่ใด ๆ เว้นแต่ที่ซึ่งประกาศไว้

มาตรา ๗ ผู้ขนส่งของอันมิใช่เป็นหีบห่อของส่วนตัวผู้ที่โดยสารในขบวนที่บรรทุกนั้น เมื่อผ่านเขตแดนทางบกเข้าไปในราชอาณาจักร ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีบัญชีสินค้าแสดงรายการของทั้งปวงที่ขนส่งตามแบบที่อธิบดีต้องการเป็นสองฉบับ และยื่นบัญชีนั้นต่อพนักงานด่านพรมแดนและด่านศุลกากรและเมื่อพนักงานด่าน

พรมแดนได้ลงลายมือชื่อในบัญชีสินค้าฉบับหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าบัญชีฉบับนั้นเป็นใบอนุญาตให้นำของผ่านด่านพรมแดนมายังด่านศุลกากรได้

(๒) เมื่อได้รับใบอนุญาตผ่านด่านจากพนักงานด่านพรมแดนแล้ว ให้ขนของมายังด่านศุลกากรโดยพลันตามทางอนุมัติ ของนั้นต้องขนด้วยยานเดียวกันกับที่ใช้ นำเข้ามา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรให้ขนด้วยวิธีอื่นได้ และมีให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงของหรือหีบห่อซึ่งบรรจุของนั้นด้วยประการใด ๆ

มาตรา ๘ ผู้ขนส่งของอันมิใช่เป็นหีบห่อของส่วนตัวผู้ที่โดยสารในยานที่บรรทุกนั้น เมื่อจะผ่านเขตแดนทางบกออกนอกราชอาณาจักร ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑)ให้นำของให้พนักงานศุลกากรตรวจที่ด่านศุลกากร ณ ทางอนุมัติซึ่งใช้ขนส่งของนั้น

(๒) เมื่อพนักงานศุลกากรได้ส่งปล่อยของ และได้ออกใบอนุญาตหรือรับรองใบขนสินค้าฉบับใดเท่าที่จำเป็นแก่การย้ายถอนของนั้นไปแล้ว ก็ให้ขนของไปจากด่านศุลกากรผ่านด่านพรมแดนและข้ามเขตแดนไปโดยพลัน แต่ต้องยื่นใบอนุญาตหรือใบขนสินค้าที่เกี่ยวข้องนั้นต่อพนักงานประจำด่านพรมแดน

(๓) อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตั้งให้ผู้ขนส่งทำบัญชีสินค้าแสดงรายการของทั้งปวงที่ขนส่ง และเมื่ออธิบดีได้ประกาศสั่งแล้ว ก็ให้ผู้ขนส่งทำบัญชีเช่นนั้นตามแบบที่อธิบดีต้องการเป็นสองฉบับ และยื่นบัญชีนั้นต่อพนักงาน ณ ด่านศุลกากรและด่านพรมแดน

มาตรา ๙ ผู้ควบคุมยานหรือเรือใด ๆ ทั้งที่บรรทุกและมีได้บรรทุกของหรือผู้ควบคุมสัตว์พาหนะที่บรรทุกของและบุคคลใด ๆ ที่ขนส่งของโดยวิธีใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อเข้าในหรือจะออกนอกราชอาณาจักรตามทางอนุมัติ ให้หยุดที่ด่านพรมแดนอันตั้งอยู่ที่ทางนั้น และต้องยอมให้พนักงานตรวจยานหรือเรือและของที่ขนส่ง กับทั้งยอมให้พนักงานทำบัญชีของนั้น ๆ ด้วยตามแต่พนักงานจะเห็นสมควรบุคคลที่กล่าวมาแล้วนั้น เมื่อพนักงานเรียกร้องในเวลาหรือที่ใด ๆ ภายในระยะ ๕๐ กิโลเมตรจากเขตแดนทางบกต้องหยุดและยอมให้พนักงานนั้นตรวจยานหรือเรือและของที่ขนส่ง ทำบัญชีของนั้น ๆ และตรวจเอกสารใด ๆ ซึ่งต้องมีกำกับของนั้น ๆ ตามความในพระราชบัญญัตินี้หรือพระราชบัญญัติอื่นบุคคลที่กล่าวมาแล้วนั้นต้องตอบคำถามซึ่งพนักงานถามว่าด้วยการเดินทางหรือของที่ขนส่ง และต้องตอบตามความสัตย์จริงทุกประการ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๕ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๕ และของทั้งปวงอันเนื่องด้วยการกระทำผิดนั้นให้ริบเสียสิ้น โดยมีพิกัดค่านิ่งว่าบุคคลผู้ใดจะต้องรับโทษหรือหาไม่

มาตรา ๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๘ หรือ ๘ ผู้ที่มีความผิดต้องระวางโทษปรับครั้งหนึ่ง ๆ ไม่เกินพันบาทและของทั้งปวงอันเนื่องด้วยการกระทำผิดนั้นให้ยึดไว้จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทบัญญัติที่กล่าวนั้น หรือจนกว่าจะได้อธิบายเหตุให้เป็นที่พอใจของอธิบดีหรือผู้แทน

มาตรา ๑๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่ออกตามมาตรา ๖ หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๘ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งกำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๑ ผู้ที่มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงให้บุคคลจำพวกใด หรือของ หรือยานพาหนะหรือเรือประเภทใด ได้รับยกเว้นจากบทบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ตลอดทั้งบทกฎหมายว่าด้วยการศุลกากรที่เกี่ยวข้องทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ และจะกำหนดเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวงนั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ตามมติคณะรัฐมนตรี)

สินธุสงครามชัย

รัฐมนตรี

สุรินทร์ / แก้วไข

๑๑/๐๒/๒๕๔๕

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายเฉลิมพล แก้วตุ้ย

วัน เดือน ปี เกิด

23 มีนาคม 2525

ประวัติการศึกษา

2543

สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน ป่าซาง
อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

2547

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved